

Sikátorok

Járom, újra, meg nem szűnő mohósággal, Velence sikátorait. Csodálatosan keskenyek ezek az utcák, van olyan, hogy két kövér ember nem fér el benne egymás mellett, és a széles utcák is csak annyira szélesek, hogy múlt utazásomkor, húsvét vasárnapján tanúja voltam, amint egy utca annyira megtelt, hogy megakadt benne a forgalom, nem lehetett sem előre menni, sem hátra. Csak nagy-lassan, lépésenkint, félórai vergődés után tudtunk kiszabadulni a száz méter hosszú utcából.

Ha egészen konkrétan kellene beszélnem, azt mondanám, hogy sikátoraiért szeretem Olaszországot. A sikátor nekem az, ami Goethe korának a kert volt, és a romantikának a „természet”. Nincsen olyan havas és gleccser, hegyi tó és folyó, tenger és park, ami annyira megilletne, mint régi olasz városok sikátorai. Álmaim, nosztalgiáim idevezetnek; amikor először megláttam egy sikátoros kis olasz hegyivárost, életem legnagyobb eksztázisát éltem át.

Mi ez bennem, nem tudom. A sikátorok által kiváltott megrendülés oly mély, hogy nem tudom csupán a történelmi beállítottságú ember meghatottságának tekinteni; sokkal intenzívebb és ösztönösebb. A freudista magyarázatot ismerem és unom, oly plauzibilis, hogy már el se hiszem.

Calli

Percorro di nuovo, con incessante voracità, le calli di Venezia. Queste stradine sono incredibilmente strette, ce ne sono alcune in cui due persone grasse non passerebbero uno accanto all'altra, e quelle larghe lo sono così tanto che, ne fui testimone nell'ultimo viaggio la domenica di Pasqua, una strada si riempì a tal punto da intasarsi, non era possibile andare né avanti né indietro. Riuscimmo a liberarci da quei cento metri di strada solo a rilento, passo dopo passo, dopo esserci dimenati per mezz'ora.

Ad essere del tutto sinceri, posso dire di amare l'Italia per le sue viuzze. Per me la viuzza equivale a quello che era il giardino all'epoca di Goethe e la "natura" per i romantici. Non ci sono né cime né ghiacciai, né laghi montani né fiumi, né mari né parchi che possano competere con le viuzze delle antiche città italiane. Sogni e malinconie mi riportano a quando ho visto per la prima volta un paesello italiano di montagna, pieno di viuzze, dove ho vissuto la più grande estasi della mia vita.

Cosa mi prenda, non lo so. La commozione che mi provocano le viuzze è così profonda che non riesco a paragonarle ad una mera fonte di emozione per uno storico appassionato; è qualcosa di molto più intenso e impulsivo. La spiegazione freudiana la conosco e mi annoia, è così plausibile che non ci credo nemmeno più.

Trad. di Gabriele Italiano